

**Revurdering af
kap. 5 godkendelse
fra 20.01.1998**

af svinebruget

Landevejen 231, 8370 Hadsten

Registreringsblad

Landbrugets navn og beliggenhed	Tinghøjgård Landevejen 231 8370 Hadsten
Matrikel nr.	20 a m.fl. Hadbjerg by, Hadbjerg
CVR nr. for ejer af ejendommen P-nr.	32618782 1015771891
Ejendoms nr.	7100000810
Ejer af ejendommen	Tinghøjgård I/S v) Gert Sørensen Landevejen 231 8370 Hadsten
Ejer af husdyrbruget	Tinghøjgård I/S v) Gert Sørensen Landevejen 231 8370 Hadsten v) Jesper Thomsen Ølstvej 1 8370 Hadsten
CHR nr.	96517
Driftsansvarlig	Gert Sørensen
Brugstype	Svinebrug, sohold
Godkendelsesbetegnelse	Kapitel 5 i Miljøbeskyttelsesloven Svinefarm med mere end 250 DE. Svarende til betegnelsen: Husdyrbrug for mere end 250 DE eller mere end 210 DE, hvis der er tale om slagtesvin over 30 kg eller mere end 2000 stipladser til slagtesvin.
Biaktivitet	
Tilsynsmyndighed	Favrskov Kommune sagsnr. 710-2009-9663
Revurderings dato	19. maj 2010

Tilsyn	Kommunen har, som tilsynsmyndighed, ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, om vilkårene i godkendelsen overholdes.
Næste revurdering af godkendelsen	år 2016

Indholdsfortegnelse:

1	GENERELLE FORHOLD	5
1.1	REVURDERING AF HUSDYRBRUGETS MILJØGODKENDELSE.....	5
1.2	MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER OG EJERFORHOLD.....	6
1.3	TILSYN OG RETSBEKYTTELSE	6
1.4	NÆSTE REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN	6
1.5	GYLDIGHED.....	7
1.6	OFFENTLIGGØRELSE.....	7
1.7	KLAGEVEJLEDNING	8
2	RESUMÉ	8
2.1	REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE.....	8
2.2	IKKE- TEKNISK RESUMÉ	9
3	VILKÅR FOR AFGØRELSEN	11
3.1	GENERELLE FORHOLD.....	11
3.2	HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	11
3.3	GØDNINGSPRODUKTION OG – HÅNDTERING.....	13
3.4	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRHOLDET.....	13
3.5	PAVIRKNING FRA AREALERNE	15
3.6	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	16
3.7	DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD	16
3.8	EGENKONTROL.....	17
3.9	OPHØR	17
3.10	VILKÅR I DEN EKSISTERENDE MILJØGODKENDELSE, SOM BORTFALDER (C)	17
4	MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING	17
4.1	HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	17
4.2	HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT	19
4.3	GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING	25
4.4	FORURENING OG GENER FRA HUSDYRHOLDET.....	27
4.5	PAVIRKNING FRA AREALERNE	33
4.6	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	38
4.7	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION	44
4.8	OPHØR	45
4.9	BEHANDLING AF INDKOMNE BEMÆRKNINGER.....	45
4.10	LOVGRUNDLAG OG VEJLEDNINGER.....	45

BILAG 1. Situationsplan

BILAG 2. Udbringningsarealer

BILAG 3. Arealer indenfor bufferzone til § 7

1 Generelle forhold

1.1 Revurdering af husdyrbrugets miljøgodkendelse

Favrskov Kommune har foretaget en revurdering af miljøgodkendelsen på husdyrbruget Landevejen 231, 8370 Hadsten, i henhold til § 103 i lov nr. 1572 af 20.12.2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug og § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31.3.2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Miljøgodkendelser af landbrug meddelt efter Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 skal regelmæssigt tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres i lyset af den teknologiske udvikling.

Revurderingen foretages ud fra reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen:

Da der er tale om en eksisterende lovlig produktion, som ikke ændres, vil der ikke forekomme merudledninger af de forurenende stoffer. Favrskov Kommune skal vurdere, om de eksisterende udledninger af forurenende stoffer overholder de beskyttelsesniveauer, der er fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsen.

Kvælstof til overfladevand: Hvis der anvendes udbringningsarealer, som ligger i N-klasse 1-3, skal der stilles vilkår, som sikrer, at niveauet for tilladt udvaskning overholdes.

Fosfor til overfladevand: Arealer beliggende i P-klasse 3 vil medføre vilkår.

Kvælstof til grundvand: Arealer beliggende i nitratfølsomme indsatsplanlagte områder vil ikke medføre vilkår, da de eksisterende indsatsplaner kun stiller krav for landbrug, som udvider og miljøgodkendes.

Ammoniak til naturområder: Da der ikke er tale om merbelastning, stilles der ikke krav vedrørende § 7-områder, men det skal vurderes, om områder betegnet som § 3 i Naturbeskyttelsesloven vil blive udsat for tilstandsændringer. Desuden skal levevilkårene for Bilag IV-arter vurderes.

Lugt: Det vurderes, om der er behov for at tilpasse driften til lugtgenegrænserne.

Habitatområder: Da der ikke er tale om en ny godkendelse af en ændret drift, er revurderingen ikke omfattet af habitatbekendtgørelsen.

BAT: Desuden skal det vurderes, om husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder om der er sket ændringer i BAT siden godkendelsen blev givet. Krav hertil skal opfyldes med en rimelig tidsfrist (proportionalitet mellem indsatsen og det miljømæssige udbytte).

Ejer er selv ansvarlig for at indhente eventuelle øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser, herunder byggetilladelse fra kommunen.

Der gøres opmærksom på, at øvrig lovgivning, som ikke er nævnt i denne godkendelses vilkår - fx den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse - naturligvis også skal overholdes. Vilkårene i godkendelsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end bekendtgørelserne.

Der forekommer ikke oplag af stoffer i sådanne mængder, at virksomheden er omfattet af Risikobekendtgørelsen.

På baggrund af revurderingen meddeler Favrskov Kommune herved afgørelse om, at husdyrbruget kan drives på stedet under overholdelse af de givne vilkår. Samtlige gældende vilkår er samlet i denne afgørelse.

- Vilkårene benævnes
- A) Gamle vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bibeholdes.
Vilkår, som er nævnt i anden generel lovgivning, er dog ikke gentaget.
  - B) Nye vilkår, der stilles pga. de nye beskyttelsesniveauer eller pga. BAT.
  - C) Gamle vilkår, der bortfalder.

Afgørelsen meddeles som påbud efter § 39 jf. § 41 i lov om miljøgodkendelse. Desuden skal høring af ansøger angående udkastet betragtes som forvarsel om påbuddet.

1.2 Meddelelesespligt – anlæg, arealer og ejerforhold

Såfremt ejer af ejendommen Landevejen 231 ønsker at udskifte arealerne med andre arealer, har ejer pligt til at meddele kommunen om udskiftningen.

Kommunen skal herefter foretage en vurdering af, om udskiftningen kan ske i henhold til § 15 i godkendelsesbekendtgørelsen for mindre sårbare arealer, eller om der skal udarbejdes § 16 godkendelser for modtagers arealer på særlige vilkår.

Ejer har pligt til at ansøge kommunen, før der foretages udvidelser af produktionen og ændringer i anlæggets udformning, såfremt disse afviger fra de givne oplysninger, der fremgår af miljøgodkendelsen og revurderingen. Kommunen skal herefter vurdere, om de ønskede ændringer udløser krav om et tillæg til miljøgodkendelsen efter godkendelseslovens § 12 stk. 3.

Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted. Henvendelsen skal ske til Favrskov Kommune, Natur og Miljø, og skal indeholde oplysninger om den nye ejers navn, adresse, produktionens CHR nr. og den nye bedrifts CVR. nr.

1.3 Tilsyn og retsbeskyttelse

Favrskov Kommune har som tilsynsmyndighed ret til på ethvert tidspunkt at kontrollere, at vilkårene for miljøgodkendelsen overholdes.

Der er ikke 8 års retsbeskyttelse på de revurderede vilkår i denne afgørelse.

Vilkårene er gældende indtil de ændres ved næste revurdering, eller der meddeles en ny miljøgodkendelse af ejendommen eller arealerne.

1.4 Næste revurdering af miljøgodkendelsen

Tilsynsmyndigheden skal, jf. § 17 i *Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug* regelmæssigt og mindst hvert 10. år tage den samlede godkendelse op til revurdering og om nødvendigt ændre vilkårene heri. Den næste regelmæssige revurdering skal foretages 6 år efter denne godkendelses dato, dvs. i 2016.

Herudover skal en miljøgodkendelse tages op til revurdering i tilfælde af, at forurening fra ejendommen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudsiges, eller der er skabt teknisk mulighed for at nedbringe emissionerne betydeligt eller andre forhold nævnt i miljøbeskyttelseslovens § 41a.

1.5 Gyldighed

Såfremt godkendelsen ikke har været helt udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del, der ikke har været udnyttet.

1.6 Offentliggørelse

Foroffentlighed

Et oplæg om igangsætning af revurderingen blev sendt til ejer i marts 2009.

Revurderingen blev indledt ved offentliggørelse i Favrskov Posten den 9.2.2010. Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til revurderingen, samt anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, når dette foreligger.

Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger.

Nabohøring

Udkast til revurdering blev den 16. april 2010 udsendt i høring hos naboer og skønnede parter i henhold til Forvaltningslovens § 19, hos ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var en frist på 2 uger til at afgive bemærkninger.

Behandling af høringssvarene er beskrevet i afsnit 4.9.

Offentliggørelse af revurderingen

Revurderingen bekendtgøres ved annoncering i Favrskovs lokalaviser onsdag den 19. maj 2010.

Følgende er samtidigt hermed underrettet om revurderingen:

Ejer: Tindhøjgård I/S, Landevejen 231, 8370 Hadsten

Naboer:

- Helene Enslev og Christian Løgstrup Abrahamsen, Kærsmindvej 14, 8370 Hadsten
- Poul Erik Jørgensen, Kærsmindvej 16, 8370 Hadsten
- Tai Tri Nguyen og Jacqueline Le Mi Nguyen Landevejen 229, 8370 Hadsten
- Hans Christian Hansen, Robdrup Byvej 15, 8960 Randers SØ

Danmarks Naturfredningsforening, Lokalfdeling Favrskov, Alfred Borg, Solsortevej 2, 8320 Hinnerup, Favrskov@dn.dk

Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, midt@sst.dk

Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, post@aar.mim.dk

Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk

1.7 Klagevejledning

Revurderingen kan påklages til Miljøklagenævnet inden 4 uger fra annonceringens dato.

Klageberettiget er de, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens §§ 84 – 87, dvs. ovennævnte samt enhver med væsentlig individuel interesse.

Eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Favrskov Kommune, Skovvej 20, 8382 Hinnerup, som sender den videre med sagens øvrige oplysninger. Klagen skal være forvaltningen i hænde senest den 16. juni 2010. Såfremt godkendelsen bliver påklaget, vil det straks blive meddelt ansøgeren.

Der kan klages over de nye vilkår (benævnt B), men ikke over indholdet af de gamle, som videreføres (benævnt A). Der kan desuden klages over beslutningen om bibeholdelse eller bortfald af de eksisterende vilkår.

Eventuel klage har opsættende virkning, dvs. at de nye vilkår ikke er gældende, før klagen er færdigbehandlet, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Søgsmål kan anlægges ved domstolene indtil 6 måneder efter godkendelsens dato.

Favrskov Kommune

Natur- og Miljøchef Ann Ammitzbo	Fagkoordinator Anders-Ole Sig Gjerløff
----------------------------------	--

2 Resumé

2.1 Revurdering af miljøgodkendelse

Denne revurdering fastsætter de vilkår, der skal gælde for den fortsatte drift af svineproduktionen på landbrugsejendommen Landevejen 231, 8370 Hadsten i Favrskov Kommune. Revurderingen omfatter anlæggene til husdyrproduktionen samt udbringningsarealerne. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Revurderingen er udarbejdet af Favrskov Kommune med bistand fra Alectia A/S.

I forbindelse med udarbejdelse af revurderingen har Favrskov Kommune lavet en miljøteknisk redegørelse og vurdering af ejendommen. Denne danner baggrund for afgørelsen, herunder de stillede vilkår.

Afgørelse til revurdering er udarbejdet på baggrund af oplysninger, der er indsendt via IT-systemet som skema nr. 16323, version 2 og skema nr. 16345, version 2 genereret den 03.03.2010. Der er desuden indhentet supplerende oplysninger.

2.2 Ikke- teknisk resumé

Hadsten Kommune har den 13.12.1996 miljøgodkendt husdyrproduktionen på Landevejen 231, 8370 Hadsten omfattende et svinehold på 413 DE (gl. beregning). Godkendelsen blev meddelt efter kapitel 5 § 33 i Miljøbeskyttelsesloven.

Hadsten Kommune har den 20.01.1998 miljøgodkendt en udvidelse af husdyrproduktionen på Landevejen 231 omfattende 500 årssøer med smågrise op til 25 kg og 8000 slagtesvin (25 – 95 kg). Denne godkendelse bestod af nye bygninger og en lille udvidelse af dyreholdet fra 413 til 429 gl. DE

Kommunen har den 04.02.2002 givet tilladelse til at ændre dyreholdet til 543 årssøer og 8200 slagtesvin, svarende til samme antal DE som før ændringen, hvilket med nugældende beregning er 336 DE.

Revurderingen giver ikke tilladelse til at øge eller ændre dyreholdet, og der er derfor ikke tale om nogen merpåvirkning af omgivelserne.

Favrskov Kommune har den 9.2.2010 annonceret sagens indledning og har den 2. marts 2010 modtaget oplysninger til brug for revurderingen, herunder bl.a. skema gennem it-systemet.

Produktion og arealer

Produktionen på Tinghøjgård er ejet af Tinghøjgård I/S ved Gert Sørensen og Jesper Thomsen. Selskabet blev opstartet pr. 1/1 2010, og den endelige fordeling af arealer er ikke tilendebragt. Det vil i fremtiden være de arealer, som fremgår af denne revurdering, der er tilknyttet ejendommen.

Svineproduktionen på Tinghøjgård består af 543 årssøer med pattegrise til 7,2 kg og produktion af 8.200 slagtesvin fra 30-102 kg. Produktionen svarer til 336 DE. Til bedriften hører også Ølstvej 1, der hovedsageligt producerer smågrise med i alt 87 DE. Husdyrgødningen fra 70 DE herfra indgår i bedriften (de øvrige 17 DE afsættes til tredjemand).

Revurderingen omfatter udbringning på i alt 331 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. Harmonikravet opfyldes på disse arealer, og der er ikke tilknyttet gylleaftaler til driften. Der udbringes 1,23 DE pr ha.

Staldanlæg

Produktionen foregår i de eksisterende bygninger som er opført i perioden fra 1985 til 1998. Driftsbygningerne ligger tæt samlet, dog anvendes også de to gyllebeholdere på Ølstvej 1.

Lugt

De beregnede geneafstande i it-systemet gælder kun direkte for udvidelser af dyrehold, men kan give et fingerpeg om, hvorvidt der skal foretages forbedringer på ejendommen. Den nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt ligger 500 m fra staldmidten, og geneafstanden er beregnet til 273 m. Afstanden til samlet bebyggelse eller boligområde i landzone er 2,3 km, hvor geneafstanden er 577 m. Samtidig er afstanden fra staldmidten til nærmeste byzone (et lokalplanlagt landsbyområde i det nordlige Hadsbjerg) 1,7 km og den tilsvarende geneafstand er 759 m.

Ejendommen overholder således alle geneafstandene for lugt og antages ikke at give lugtproblemer for de omboende.

Transporter til og fra ejendommen

Dyreholdet er af samme struktur som ved kapitel 5 godkendelsens meddelelse, dvs. der vil være omtrent samme transportmængde af foder og husdyrgødning samt af producerede smågrise og slagtesvin fra ejendommen.

Ammoniakbelastning af særlig værdifuld natur

Husdyrlovens generelle reduktionskrav for ammoniakemissionen er overholdt, da der ikke foretages ændringer.

Der sker ikke nogen merpåvirkning af naturarealerne med ammoniak, hvorved kravene til beskyttelse af § 7 områder er overholdt. Det nærmeste § 7 område ligger 2,6 km fra anlægget, dog er der kun 340 m fra gyllebeholderne på Ølstvej 1 til et § 7 område.

Der ligger flere § 3 søer/vandhuller i forbindelse med udspretningsarealerne, som ikke vurderes at være særligt ammoniakfølsomme. Ingen af vandhullerne indgår i udspretningsarealerne.

Der er ikke stærkt skrånende udspretningsarealer ned mod vandløb.

Der er ikke konstateret forekomst af Bilag IV-arter indenfor 2000 meter fra anlægget eller på udspretningsarealerne.

Nærmeste Natura 2000 område er Bjerre Skov, der ligger 6,5 km nordvest for anlægget. Da der ikke foretages ændringer i driften, skal Natura 2000 områder ikke inddrages i vurderingen.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Alle udspretningsarealer afvander til Randers Fjord, som er et meget kvælstof- og fosforsårbart Natura 2000 område. Da der ikke foretages ændringer i driften, skal Natura 2000 området imidlertid ikke inddrages i vurderingen.

Der er ikke arealer i nitratklasse 1-3, hvorved kravet i bekendtgørelsen om tilladelser og godkendelser til beskyttelse af overfladevand mod kvælstof bliver overholdt. Husdyrtrykket er 1,23 DE/ha, og harmonikravet er opfyldt.

71 ha ligger i fosforklasse 3. Dette medfører, at der stilles et krav om maksimalt fosforoverskud på 3,4 kg P/ha/år. Bedriften har et fosforoverskud på 0,6 kg P/ha/år, hvorved kravet opfyldes.

De to gyllebeholdere i forbindelse med anlægget er beliggende ca. 150 meter fra Alstrupmølle bæk, og de to på Ølstvej 1 er beliggende ca. 270 meter fra Alling Å. Da ingen af beholderne er placeret på skrånede arealer, vurderes det, at sikringen mod uheld bør bestå i en beredskabsplan med forholdsregler.

Nogle af udbringningsarealerne (72 ha) ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, men da der ikke sker en merpåvirkning af grundvandet, er bekendtgørelsens krav overholdt.

Der er ikke udbringningsarealer indenfor nitratfølsomme dele af indsatsplanlagte områder. Ingen marker ligger i nærpland til almene vandværker. Det vurderes, at der ikke er behov for vilkår.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Bedriften efterlever BAT-krav indenfor energi, vand, management, foder, opbevaring og udbringning af husdyrgødning. Den store farestald og løbedrægtighedsstalden opfylder kravene til BAT-stald ved at have delvist spaltegulv. Den lille farestald og slagtesvinestalden har imidlertid fuldspaltegulv. Der er her ikke anvendt staldtyper, som opfylder de nuværende krav til BAT-stalde. Der bliver derfor stillet vilkår om at nedsætte ammoniakemission til et niveau svarende til emissionen fra BAT-stalde indenfor en årrække.

3 Vilkår for afgørelsen

Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bibeholdes, benævnes A.

Nye vilkår er type B., men er for læsbarhedens skyld ubenævnt.

Eksisterende vilkår, som bortfalder, er opført under afsnit 3.10, og benævnes C.

3.1 Generelle forhold

- 3.1.1 Godkendelsen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Landevejen 231, 8370 Hadsten, med anlæg og driftsbygninger samt ejede og forpagtede udbringningsarealer under samme cvr-nr.
  - 3.1.2 Landbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de eventuelle ændringer, der fremgår af vilkårene. A.
  - 3.1.3 Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på landbruget, og driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens vilkår.
-

3.2 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Produktionsomfang og stalde

- 3.2.1 Godkendelsen omfatter et sohold på 543 årssøer med pattegrise til 7,2 kg og produktion af 8.200 slagtesvin fra 30-102 kg. Produktionen svarer til 336 DE med nugældende beregning.
- 3.2.2 Det skal sikres, at spalter m.v. hele tiden er funktionsdygtige, således at gødning og ajle hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gyllekanalerne.

3.2.3 Der skal jævnligt gøres rent i staldene, dvs. mindst når hvert afsnit tømmes for dyr. Bund- og vægflader skal så vidt muligt holdes tørre for at mindske lugtgenerne.

3.2.4 Der skal foretages en energimæssig gennemgang af ejendommen, udført af en energikonsulent, senest 1 år efter meddelelse af revurderingen. Den skriftlige gennemgang forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Ventilation

3.2.5 Ventilationsanlæggene skal vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg.

3.2.6 Et ventilationsfirma skal foretage service af ventilationsanlæggene med rengøring og justering mindst en gang om året.

Spildevand herunder regnvand og brugen af pesticider

3.2.7 Spildevandstilladelsen fra 1998 videreføres. A.

Der gives tilladelse til virksomhedens spildevandsudledning efter reglerne i Miljøministeriets bek. nr. 310 af 25.4.1994 om spildevandstilladelser mv. Tilladelsen gives under forudsætning af, at nedenstående vilkår overholdes:

- Sanitært spildevand kan afledes til dræn via septiktank.
- Overfladevand, der alene udgør uforurenede overfladevand fra tagflader og befæstede arealer, tillades nedsivet eller afledt til drænledninger.

3.2.8 Afledning af overfladevand fra befæstede arealer må ikke kunne give anledning til forurening af vandløb, søer, fjord og hav. Der må derfor ikke ske sammenblanding af regnvand med husdyrgødning eller sprøjtemidler.

3.2.9 Flydende foder (fx valle) eller gødningsstoffer må ikke ved spild kunne afledes til dræn eller vandløb. Der skal opsættes overfyldningsalarm, så spild ved påfyldning af eventuel valletank undgås.

3.2.10 Gødning og vaskevand fra udleveringsramper for svin skal ledes til gyllekanalerne eller til en opsamlingsbeholder og videre til gyllebeholderen.

3.2.11 Spildevand fra vask af stalde betragtes som flydende husdyrgødning, som skal ledes til en gyllebeholder.

Affald

3.2.12 Affald skal opbevares på en måde, som ikke medfører forurening af omgivelserne, herunder jord, grundvand, vandløb eller luft.

3.2.13 Ejendommen skal være tilmeldt de kommunale ordninger for afhentning af affald, og virksomheden skal følge de til enhver tid gældende regulativer og anvisningsordninger for bortskaffelse og sortering af affald i Favrskov Kommune. Ejeren er forpligtet til at holde sig à jour med eventuelle ændringer i regulativerne.

3.2.14 Ved tilsyn skal der kunne fremvises dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald og affaldsmængder i form af kvitteringer fra aftagende firmaer.

3.2.15 Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester m.v. A.

Råvarer og hjælpestoffer

3.2.16 Handelsgødning i sække skal opbevares tørt indendørs.

3.2.17 Flydende handelsgødning skal opbevares i tanke på fast plads med afløb til en opsamlingsbeholder eller til gyllebeholder.

3.2.18 Medicin, skalpeller og kanyler skal opbevares i aflåst skab.

3.2.19 Opbevaring af diesel og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i en typegodkendt beholder, som står på fast bund uden mulighed for afløb af spild til kloak eller dræn.

3.3 Gødningsproduktion og – håndtering

Flydende husdyrgødning

3.3.1 Opbevaringsanlæggene for husdyrgødning på bedriftens ejendomme skal have en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder for den samlede husdyrproduktion.

3.3.2 Gyllebeholderne skal jævnligt og mindst én gang årligt visuelt kontrolleres for skader og brud, herunder kabelbrud. Eventuelle brud og skader skal straks udbedres.

3.3.3 Der må ikke anvendes faste pumpeanlæg på gyllebeholdere. Der skal i stedet anvendes en gyllevogn med påmonteret pumpe og kran, som svinger ind over gyllebeholderen, så evt. spild løber retur til gyllebeholderen.

3.3.4 Pumper og maskiner til transport af gylle skal altid være under opsyn, når de er i brug.

Anden organisk gødning

3.3.5 Der må ikke anvendes anden organisk gødning som f.eks. spildevandsslam på bedriftens udspretningsarealer, uden forudgående anmeldelse til kommunen.

3.4 Forurening og gener fra husdyrholdet

Ammoniak og natur

- 3.4.1 Kompost i markstak må højest være placeret samme sted i 1 år, hvorefter det skal udbringes på markareal. Der skal derefter gå 5 år, før samme placering igen må anvendes til opbevaring af kompost.

Lugt

- 3.4.2 Svinebruget skal i øvrigt indrettes og drives således, at der ikke opstår væsentlige lugtgener for omkringliggende nabobeboelser, som ikke kunne forventes ud fra grundlaget for miljøgodkendelsen.
- 3.4.3 Tilsynsmyndigheden vurderer i forbindelse med en eventuel klage, om generne er væsentlige.
- 3.4.4 Såfremt der opstår væsentlige lugtgener fra anlægget, kan tilsynsmyndigheden forlange, at der skal foretages en nærmere undersøgelse af mulighederne for at begrænse generne. Undersøgelsens omfang vil blive fastsat af tilsynsmyndigheden ud fra en konkret vurdering af, hvad der er relevant for det pågældende anlæg. Lugtundersøgelsen kan maksimalt kræves én gang pr. år. Ejeren af anlægget afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelse og målinger.
- 3.4.5 Der skal *umiddelbart* efter omrøring i gylletanke igen være dannet et tætsluttende flydelag. Er det ikke muligt at danne et naturligt flydelag, skal der etableres et kunstigt, eksempelvis med halm eller lecanødder. A.

Transport

- 3.4.6 Transport til og fra husdyrbruget skal som hovedregel foregå i dagtimerne. I forbindelse med kortvarige sæsonbetonede arbejder som fx høst og gødningsudbringning tillades dog kørsel udenfor dagtimerne.
- 3.4.7 Der må i forbindelse med transporten af gylle ikke forekomme spild af gylle. A.

Støj fra anlæg og maskiner

- 3.4.8 Svinebrugets bidrag til støjniveauet målt ved nabobeboelse uden for eget skel i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Mandag –fredag	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

(A).

- 3.4.9 Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige ovenstående grænseværdier med mere end 15 dB(A) ved alle beboelser. Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

- 3.4.10 Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.
- 3.4.11 Såfremt kommunen får begrundet mistanke om, at vilkår om støjgrænser ikke er overholdt, forlanges det, at landbruget foretager de nødvendige tiltag og efterfølgende fremsender dokumentation for, at støjgrænserne ikke er overskredet. Udgifterne hertil afholdes af landbruget. A.
- 3.4.12 Dokumentation skal ske i form af målinger og/eller beregninger foretaget i en periode, hvor bedriftens støj under normale forhold er maksimal. Dokumentation vedrørende støj skal udføres efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 5/1984, Målinger af ekstern støj og nr. 5/1993, Beregning af ekstern støj fra virksomheder eller Orientering nr. 9/1997. A.
- 3.4.13 Måling og beregning skal udføres af et målefirma, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "miljømålinger – ekstern støj". A.

Fluer og skadedyr

- 3.4.14 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Århus Universitet, Danmarks Jordbrugsforskning, Skadedyrlaboratoriet. A.
- 3.4.15 Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.
- 3.4.16 Animalsk affald skal opbevares efter Fødevarestyrelsens regler. Døde grise transporteres snarest til destruktionsanstalt og må i tidsrummet inden afhentning ikke give anledning til uhygiejniske forhold eller lugtgener udenfor virksomhedens areal, der efter tilsynsmyndighedens skøn er væsentlige. Opbevaringssteder for de døde grise må ikke placeres nærmere end 15 m til offentlig eller privat fællesvej og naboskel. A.

Støv fra anlæg og maskiner

- 3.4.17 Svinebrugets drift skal indrettes således, at der ikke opstår væsentlige støvgener for omkringliggende nabobeboelser. A.

Lys

- 3.4.18 Belysning i stalde skal være slukket mellem kl. 23 og 06, med mindre menneskelig aktivitet er påkrævet i stalden.

3.5 Påvirkning fra arealerne

- 3.5.1 Husdyrgødning fra maksimalt 406,5 DE må kun udbringes på de 331,0 ha arealer, som fremgår af Bilag 2. Der må maksimalt udbringes 42.773 kg N om året, svarende til 1,23 DE/ha.
- 3.5.2 Ønskes udbringingsarealet ændret, skal det forinden anmeldes til kommunen.

Fosfor til overfladevand

- 3.5.3 Fosforoverskudet på bedriften må i gennemsnit ikke overstige 3,4 kg P/ha/år. Dette opfyldes ved det maksimale husdyrtryk på 1,23 DE/ha og den anvendte dyrkningsform.

3.6 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

- 3.6.1 BAT- niveauet for ejendommen mht. emission af ammoniak fra stalde og anlæg vurderes at være:

Løbe- drægtighedsstalden skal have delvist fast gulv.

Farestaldene skal have delvist fast gulv.

Stalden til slagtesvin skal have mindst 25 % fast gulv.

Stalden til slagtesvin og den lille farestald har ikke disse gulvtyper. Gulvtyperne – eller andre virkemidler på ejendommen, som medfører en samlet NH₃ emission på samme niveau – skal etableres/indføres i løbet af en årrække, senest om 5 år.

- 3.6.2 Der skal indsendes en handleplan til Favrskov Kommune, som viser, hvordan opfyldelsen af vilkåret ovenfor planlægges at skulle foregå. Handleplanen skal indsendes senest om 2 år dvs. i 2012. Ved næste revurdering i 2016 kan BAT-niveauet tages op til revision.

- 3.6.3 Favrskov Kommune kan påbyde, at handleplanen skal sættes i værk.

3.7 Driftsforstyrrelser eller uheld

- 3.7.1 Der skal foreligge en beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø (bl.a. gylle, kemikalier, brand). Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Beredskabsplanen skal udarbejdes og indsendes til Favrskov Kommune senest 1 år efter revurderingens meddelelse.

- 3.7.2 Ved anvendelse af udenlandsk arbejdskraft skal personalet have udleveret en oversat udgave af beredskabsplanen og vilkårene for denne godkendelse.

- 3.7.3 Ved uheld, der afstedkommer risiko for forurening af miljøet, skal beredskabet straks orienteres via tlf. 112.

- 3.7.4 I tilfælde af uheld skal disse noteres i en særskilt logbog, og der skal udarbejdes en procedure/opdatering til beredskabsplanen med henblik på at forebygge situationen fremover.

3.8 Egenkontrol

Nedenstående punkter skal forevises på forlangende eller sendes til tilsynsmyndigheden og skal opbevares i minimum 5 år:

- 3.8.1 Dokumentation for, at vilkårene om ejendommens produktionsniveau er overholdt, fx E-kontrol og slagteriefregninger eller andet.
  - 3.8.2 Dokumentation for, at vilkårene om udbringning af husdyrgødning er overholdt, fx gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v.
  - 3.8.3 Tidspunkt for og placering af eventuel kompost i markstak skal noteres på et kort hvert år.
-

3.9 Ophør

- 3.9.1 Ved ophør af driften på ejendommen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.
- 3.9.2 Som minimum foretages følgende: Alle beholdere og anlæg, der har indeholdt husdyrgødning, skal rengøres herfor. Olie, kemikalier samt affald skal bortskaffes efter de gældende regler.

3.10 Vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse, som bortfalder (C)

- 3.2.1 Om påbegyndelse af bygningsarbejder.
  - 3.2.2 Om at overholde husdyrgødningsbekendtgørelsen.
  - 3.2.2 Om at udvidelser skal godkendes efter Miljøbeskyttelsesloven.
  - 3.2.4 Om opbevaringskapacitet.
  - 3.2.4 Om opførelse af gyllebeholdere.
  - 3.2.4 Om at overholde harmoniregler med aftale-jord.
  - 3.2.6 Om at udføre støvmålinger.
  - 3.2.8 Om aflevering af affald.
-

4 Miljøteknisk redegørelse og vurdering

4.1 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

- 4.1.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger, afstandskrav m.v.

Miljøteknisk Redegørelse

Midt på udspretningsareal 16-4 er en gravhøj (Fredningsnr.: 221325 - 35 Høj). Indenfor en afstand af 2 m fra højen må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes.

Umiddelbart øst for udspretningsareal 16-0 er registreret to gravhøje. (Fredningsnr.: 221326 - 35 Høj og Fredningsnr.: 221327 - 35 Høj)

Langs sydlige strækning af udspretningsareal 16-0 og 16-5 er registreret et beskyttet dige.

Mellem udspretningsareal 1-0 og 15-0 er registreret et fredet dige, strækning på ca. 200 m. De nordligste ca. 100 m af diget er forsvundet i tidsrummet mellem luftfoto 2002 og 2004.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fortidsminder er beskyttet af Museumslovens § 29e og må ikke ødelægges eller indgå i udspretningsarealer. Arealet i udspretningsareal 16-4 er udtaget af udspretningsarealet, og kommunen vurderer, at lovgivningen er overholdt.

Jord- og stendiger er beskyttet af Museumslovens § 29a, og må derfor ikke ødelægges eller indgå i udspretningsarealet. Favrskov Kommune sender en anmeldelse til Kulturarvsstyrelsen, som er myndighed på området, vedrørende diget mellem udspretningsareal 1-0 og 15-0.

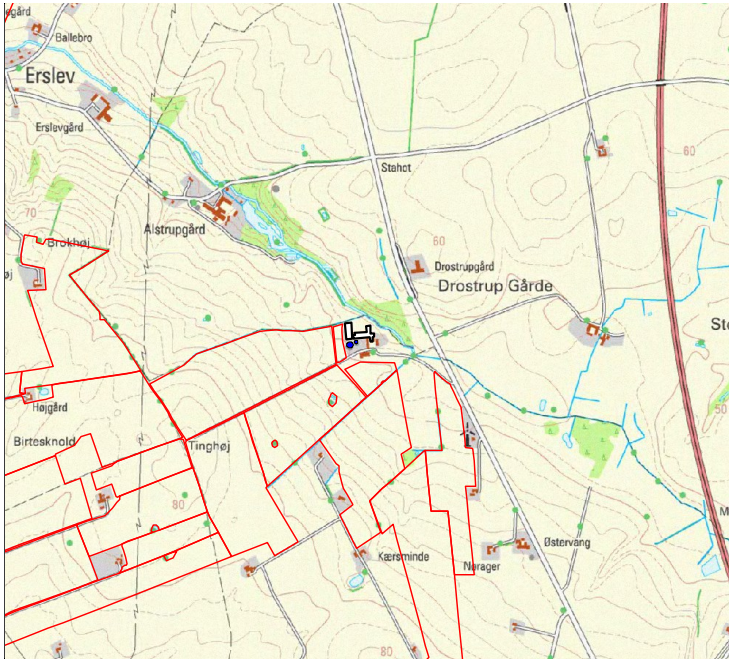
Der opføres ikke nybygninger, og det anses som en forudsætning, at de eksisterende bygninger er opført efter de dengang gældende regler.

4.1.2 Placering i landskabet

Miljøteknisk redegørelse

Ejendommen ligger i et landbrugsområde med spredt beplantning og spredt bebyggelse.

Der opføres ikke nye bygninger. Det eksisterende staldanlæg er opført i perioden 1985 – 1997, og bygningerne er stadig velegnede til husdyrproduktion. Alle ejendommens bygninger ligger tæt samlet, og der anvendes tillige to gyllebeholdere på ejendommen Ølstvej 1, som indgår i produktionsfællesskabet Tinghøjgård I/S. Ejendommen er placeret som vist i figur 1.

Figur 1. Oversigtskort

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ejendommen ligger i et område, som i Kommuneplan 09 for Favrskov Kommune er landzone, der er udlagt som særligt værdifuldt landbrugsområde. Området er forbeholdt så vidt muligt til landbrugsproduktion. Der stilles ikke vilkår om udformning og placering, da det drejer sig om eksisterende anlæg

4.2 Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.2.1 Husdyrhold og staldindretning

Miljøteknisk redegørelse

Revurderingen omfatter husdyrproduktionen på:

- ❖ 543 årssøer med pattegrise til 7,2 kg og produktion af 8.200 slagtesvin fra 30-102 kg. Produktionen svarer til 336,59 DE beregnet efter gældende husdyrgødningsbekendtgørelse.
- ❖ Revurderingen omfatter kun husdyrproduktionen på Tinghøjgård. Tinghøjgård I/S har også husdyrproduktion på Ølstvej 1. Arealerne fra denne ejendom indgår i denne revurdering. Husdyrgødningen fra Ølstvej afsættes med 17 DE til Bent Simonsen, Erslevvej 91, 8370 Hadsten (arealerne fremgår ikke af denne revurdering) og resten afsættes til arealerne i denne revurdering.

Dyreholdet er fordelt som vist i tabellen, og staldene kan ses på Bilag 1. Situationsplan.

1.1.1.1. Sostald		Rediger	Tegn på kort				
▼ Produktioner							
Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt		

Svin	Årssø, farestald, Kassestier, fuldspaltegulv	109	7,62	109	7,62	Rediger
Svin	Årssø, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	434	30,36	434	30,36	Rediger
Svin	Årssø, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	169	27,39	169	27,39	Rediger
Svin	Årssø, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	374	60,62	374	60,62	Rediger

1.1.2. Slagtesvinestald

[Rediger](#)
[Tegn på kort](#)

▼ Produktioner

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt
Svin	Slagtesvin, Fuldspaltegulv	8200	210,60	8200	210,60

Total DE Kvæg (Nudrift):	Total DE Kvæg (Ansøgt):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Nudrift):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Ansøgt):	Total DE Svin (Nudrift):	Total DE Svin (Ansøgt):
0	0	0	0	336,59	336,59

Stipladserne for søer og slagtesvin er eks. sygestier og bufferstier/flyttestier. Der forventes 3,7 hold slagtesvin pr år.

Staldene er indrettet med delvis fast gulv i løbe/kontrol afdelingen, i drægtighedsstaldene og i den ene farestald. Den lille farestald er indrettet med fuldspalter, hvilket også er gældende for slagtesvinestalden. Håndteringen af gylle er med træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsledes gylle i ca. 1 time pr uge.

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid. Gyllekanalerne er firkantede og ca. 40 cm dybe.

Staldene er indrettet således, at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen. Derudover anvendes der overbrusning af gødearealet, så det renholdes, og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres. Overbrusning benyttes efter gældende regler.

Vandnipler er delvist placeret i krybberne, så vandspild kan konstateres.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Hadsten Kommune har den 13.12.1996 miljøgodkendt husdyrproduktionen på Landevejen 231, 8370 Hadsten omfattende et svinehold på 413 DE (gl. beregning). Godkendelsen blev meddelt efter kapitel 5 § 33 i Miljøbeskyttelsesloven. Der blev dengang ikke foretaget VVM-sagsbehandling af udvidelsen, da den nye lovgivning herom fra oktober 1994 endnu ikke var slået igennem.

Hadsten Kommune har den 20.01.1998 miljøgodkendt en udvidelse af husdyrproduktionen på Landevejen 231, 8370 Hadsten omfattende 500 årssøer med smågrise op til 25 kg og 8000 slagtesvin (25 – 95 kg). Denne godkendelse bestod af nye bygninger og en lille udvidelse af dyreholdet fra 413 til 429 gl. DE. Kommunen har vurderet, at denne udvidelse ikke kunne sidestilles med et nyanlæg på 250 DE og derfor ikke var omfattet af VVM-pligten. Reglerne om VVM-screening af alle udvidelser blev først introduceret i lovgivningen i 1999.

Kommunen har den 04.02.2002 givet tilladelse til at ændre dyreholdet til 543 årssøer og 8200 slagtesvin (30 – 100 kg), svarende til samme antal DE som før ændringen. Ændringen blev forelagt Århus Amt, som afgjorde, at der ikke skulle foretages VVM-screening. Standard-slagtevægten blev siden administrativt ændret til 102 kg. Ifølge Miljøstyrelsens notat om tilladt dyrehold fra 30.11.2004 gælder det for tilladelser givet i perioden 1998 - august 2002: Godkendelser af et antal slagtesvin 30-98 kg kan opfattes som en godkendelse af det givne antal med vægt op til 104 kg. Favrskov Kommune vurderer derfor, at det lovlige dyrehold på ejendommen er: 543 årssøer med pattegrise til 7,2 kg og 8200 slagtesvin 30 – 102 kg, svarende til i alt 336,59 DE efter nugældende beregning.

Dyreholdet på Ølstvej 1:

Hadsten Kommune har i december 2006 givet tilladelse til et dyrehold på 16.600 smågrise 7,2 – 30 kg samt 400 slagtesvin 30-107 kg, i alt 88 DE (nugældende beregning).

Eksisterende vilkår 3.2.1 om at driften skal være som beskrevet bibeholdes.

Eksisterende vilkår 3.2.1 om påbegyndelse af byggearbejde bortfalder (ikke relevant).

Eksisterende vilkår 3.2.2 om at driften skal ske i overensstemmelse med husdyrgødningsbek. bortfalder (generelt krav).

Eksisterende vilkår 3.2.2 om at ændringer skal godkendes først bortfalder (generelt krav).

Eksisterende vilkår 3.2.3 om dyreholdets størrelse bortfalder og erstattes af nyt.

4.2.2 Ventilation

Miljøteknisk redegørelse

Ventilationsanlægget er indrettet som undertryksanlæg, bortset fra drægtighedsstalden, hvor der skal være naturlig ventilation. Afkastenes højde er opgivet til 0,75 m over tagryg og der er 34 afkast. Max. luftmængde er opgivet til 232.500 m³/h. Der findes ingen rensningsforanstaltninger ved ventilationsanlæggene.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der stilles vilkår om rengøring og vedligehold af ventilationsanlæggene.

4.2.3 Fodring

Miljøteknisk redegørelse

Gennem forskning og forsøg er kendskabet til fosfor øget – dels fosforkildernes fordøjelighed og grisenes behov. Et tiltag er tilsætning af enzymet fytase, som er et enzym, der findes i byg og hvede og som normalt åbner for det "naturlige" fosfor i foderet. På ejendommen benyttes fytase i foderet

Kommunens bemærkninger og vurdering

Da der ikke sker en merudledning af hverken ammoniak eller fosfor, er der ikke stillet vilkår i revurderingen om anvendelse af bestemte fodertyper med henblik på at opnå reduktioner i udledningerne. Eventuelle krav for at opfylde BAT-niveauet vedrørende udledninger af ammoniak og fosfor er behandlet under afsnit 4.6 om BAT.

4.2.4 Energi- og vandforbrug

Miljøteknisk redegørelse

Der er etableret temperaturstyret undertryksventilation, som kun kører med den styrke, der er nødvendig for at ventilere staldene.

Ejendommen Landevejen 231 forsynes fra Hadbjerg Vandværk. Der forbruges årligt 9.500 m³ vand til privat forbrug og vand til dyrene, vask af stalde mv.

Der er ingen vandindvindingstilladelse til markvanding på ejendommen, og afgrøderne vandes ikke. Besparelser på drikkevand opnås ved, at en del af drikkepiplerne er placeret i fodertrugene. Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved at iblødsætte staldene og derefter vaske med højtryksrensere.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Landmanden anvender en række tiltag, som vil nedsætte forbruget af vand og elektricitet i forhold til en driftsform, hvor besparelser ikke indgår i planlægningen (se under afsnittet om BAT). Kommunen vurderer imidlertid, at der eventuelt kunne være yderligere besparelsesmuligheder mht. energi, hvilket kan undersøges ved en energimæssig gennemgang af ejendommen, udført af en energikonsulent. Der stilles vilkår herom. Der er ikke behov for vilkår vedr. vand.

4.2.5 Spildevand herunder regnvand

Miljøteknisk redegørelse

Ved rengøring af udleveringsrampen spules vaskevandet indad og løber i gyllekanalerne.

Der er en fodersilo med flydende foder, som står på en betonplads uden afløb i nærheden.

Tagvandet ledes til vandløbet mod nordøst.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Processpildevand

Da der ikke er befæstet læsseplads ved gyllebeholderne, stilles i stedet vilkår om, at der skal bruges gyllevogn med sugekran til påfyldning, så spild vil dryppe ned i gyllebeholderen og ikke på jorden.

Vilkårene vedrørende udleveringsrampe og flydende foder stilles for at hindre udledning af næringsstoffer til dræn og vandløb, hvor de vil virke som forurening på livet i vandløbet.

Håndtering af marksprøjtningen skal foregå i henhold til bekendtgørelsen herom, der administreres af Plantedirektoratet (bek. nr. 268 af 31.3.2009 om påfyldning og vask af sprøjter). Da der ikke er etableret en

vaskeplads for sprøjteudstyr, accepteres bekendtgørelsens mulighed for, at driftsherren selv kan vælge mellem vaskeplads og markunderlag.

Sanitært spildevand

Sanitært spildevand må ikke ledes til opbevaringsanlæg for husdyrgødning. Der er således ikke tale om "spildevand" ifølge definitionen i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Eksisterende vilkår 3.2.7 om tilladelse til afledning af husspildevand bibeholdes. Kommunen ville ikke på nuværende tidspunkt indbygge en sådan husspildevandstilladelse i en husdyrgodkendelse, men det var praksis, da kapitel 5 godkendelsen blev meddelt. Tilladelsen ophæves ikke, da det måske er den eneste, som findes.

Tagvand og andet regnvand

Ejer skal sikre, at der ikke tilføres vand med indhold af husdyrgødningsrester eller pesticider til regnvandsdrænet.

4.2.6 **Affald**

Miljøteknisk redegørelse

Spildolie opbevares på betongulv i maskinhus. Afleveres til leverandøren. Der er indsendt anmodning om fritagelse fra afleveringspligten til Modtagestationen til Hadsten Kommune den 16. marts 2005.

Afhentning af kanyler og skalpeller er tilmeldt den obligatoriske ordning hos kommunens affaldsselskab.

Store, døde dyr opbevares under presenning. Små, døde dyr opbevares i lukket minicontainer. Afhentningsstedet er nede ved landevejen, dog mere end 20 m herfra. Døde dyr afhentes af DAKA .

Kommunens bemærkninger og vurdering

Opbevaring og bortskaffelse af affald skal følge de gældende regulativer for Favrskov Kommune.

Virksomheden er forpligtiget til at opbevare fortegnelse med registrering af mængder og art af farligt affald.

Farligt affald som f.eks. olieaffald og pesticider skal afhentes af en af de godkendte transportører og skal afleveres til Modtagestation for Farligt Affald, Ølstedvej 36, Lisbjerg, 8200 Århus N eller til en anden godkendt modtager, hvis bedriften har indhentet fritagelse hos kommunen.

Bortskaffelse af *Klinisk risikoaffald*, som f.eks. brugte kanyler, medicinrester, engangssprøjter og skalpeller og lign. skal ske via Favrskov Kommunes indsamlingsordning. Landbrugsejendommen skal tilmeldes denne ordning.

Døde dyr og andet animalsk affald må ikke nedgraves eller opbevares sammen med gødning, men skal bortskaffes til en godkendt destruktionsvirksomhed. Både opbevaring og bortskaffelse af døde dyr er reguleret af bekendtgørelser, som administreres af Fødevarestyrelsen.

Det er tilladt for erhvervsvirksomheder at aflevere affald på genbrugspladserne efter reglerne. Til egenkontrol forlanges en kvittering for aflevering af olie- og kemikalie affald, som kan udstedes på genbrugsstationen.

Der må ikke afbrændes affald på ejendommen. Undtagen haveaffald i mindre mængder.

Kravene til håndtering af affald bliver kontrolleret ved de regelmæssige tilsyn.

Eksisterende vilkår 3.2.8 om affald bortfalder og erstattes af nyt.

Eksisterende vilkår 3.2.9 om placering af døde grise bibeholdes.

4.2.7 Råvarer og hjælpestoffer

Kommunens bemærkninger og vurdering

Olietankbekendtgørelsens krav om etablering, inspektion og sløjfningsterminer skal følges for både nuværende og fremtidige overjordiske og nedgravede olietanke.

Der stilles vilkår for at sikre, at råvarer og hjælpestoffer såsom handelsgødning og dieselolie ved spild ikke kan forurene omgivelserne.

4.2.8 Driftsforstyrrelser eller uheld

Miljøteknisk redegørelse

Redegørelse for mulige uheld:

På landbrugsejendommen kan der være risici inden for primært følgende områder:

- Brand
- Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem
- Uheld ved gylleudbringning
- Strømsvigt

Der anvendes 4 gyllebeholdere, hvoraf to er beliggende på adressen Landevejen 231, og to er beliggende på adressen Ølstvej 1. Gyllebeholdernes opbevaringskapacitet er beskrevet under gødningsproduktion og – håndtering.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Et uheld med overløb fra en gyllebeholder eller revnet gyllebeholder (f.eks. pga. påkørsel), vil kunne foranledige forurening af arealet ved gyllebeholderne. Gyllebeholderne i forbindelse med anlægget Landevejen 231 er beliggende ca. 150 meter fra Alstrupmølle bæk. Arealet, hvor gyllebeholderne er placeret, skråner svagt ned mod åen (< 6°).

Gyllebeholderne Ølstvej 1 er beliggende ca. 270 meter fra Alling Å. Arealet, hvor gyllebeholderne er placeret, skråner svagt ned mod åen (< 6°).

Skulle uheldet være ude, vil en del af gyllen kunne sive gennem jorden og muligvis også ned i vandløbene. På baggrund af gyllebeholdernes placering på rimeligt fladt terræn vurderes, at der er lille sandsynlighed for, at dette vil ske. Gyllebeholderne er omfattet af tiårsbeholderkontrolordningen, og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende.

Der stilles vilkår om, at der skal laves en beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. skal beskrives.

4.3 Gødningsproduktion og -håndtering

4.3.1 Flydende og fast husdyrgødning

I nedenstående tabel angives en oversigt over husdyrgødningen i bedriftens samlede produktion, dvs. både på Landevejen 231 og Ølstvej 1:

	Ton pr. årsvdyr	Ton i alt
543 søer	5,6 t	3.072 t
8.200 slagtesvin 30-102 kg	0,51 t * 0,94 korrektion for vægt	3.931 t
16.600 smågrise Ølstvej 1 7,2-30 kg	0,144 t * 0,86 korrektion for vægt	2.056 t
400 slagtesvin 30-102 kg	0,47 t * 0,94 korrektion for vægt	177 t
I alt		9.236 t

I det følgende skema fremgår oplysninger om husdyrbrugets opbevaringsanlæg, de enkelte anlægs kapacitet, husdyrproduktionens tilførsel til anlæggene samt opgørelse af opbevaringskapaciteten:

	Beholder str.	% af opbev.
Gyllebeholder 6 - Landevejen	1.050 m ³	13 %
Gyllebeholder 7 - Landevejen	2.840 m ³	35 %
Gyllebeholder 8 - Ølstvej	2.050 m ³	26 %
Gyllebeholder 9 - Ølstvej	2.050 m ³	26 %
I alt	7.990 m ³	100 %

Herudover er der opbevaringskapacitet i gyllekanaler i staldene og i fortankene. Der er en opbevaringskapacitet på 10,4 måneder i alt.

Gyllen flyttes af Båndlev Biogas mellem de to ejendomme.

Der anvendes ikke dybstrøelse i produktionen.

I nedenstående tabel gives en oversigt over produktion og afgivelse af husdyrgødning for ansøgt drift:

Ansøgt drift	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses	DE
--------------	-------------	-----------	-------------	----

			%	
Produceret husdyrgødning	34.411,20	7.229,59	75%	336,59
*Modtaget fra Ølstvej 1	8.362	1.890	75%	69,89
I alt til rådighed på egne arealer	42.773,20	9.119,59		406,48

*De modtagne mængder fra Ølstvej er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk på baggrund af tilladelsen til husdyrproduktion på ejendommen. Fratrukket 17 DE der afsættes direkte til Bent Simonsen.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der dyrkes nu et større areal end det, der indgår i det seneste offentliggjorte gødningsregnskab for bedriften i perioden 2006-2007. Samtidig udbringes en større mængde af husdyrgødningen fra Ølstvej 1 indenfor bedriftens samlede areal. Det vurderes, at de ændrede forhold afspejler lovligt foretagne aftaler og udskiftninger og dermed udgør den tilladte drift.

Der stilles krav om 9 mdr. opbevaringskapacitet, hvilket er en skærpelse i forhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens minimum på 6 mdr. for at tage højde for vanskelige udbringningsforhold om vinteren forårsaget af vejret.

Ejendommen har kapacitet til at opbevare 10½ måneds udbringningsmængde. Kravet er således opfyldt.

Da der ikke er befæstet læsseplads ved gyllebeholderne med afløb til opsamlingsbeholder, stilles i stedet vilkår om, at der skal anvendes gyllevogn med selvsugende kran.

Eksisterende vilkår 3.2.4 om at overholde husdyrgødningsbekendtgørelsen bortfalder (generelt krav).

Eksisterende vilkår 3.2.4 om opbevaringskapacitet bortfalder og erstattes af nyt.

Eksisterende vilkår 3.2.4 om opførelse af opbevaringsanlæg bortfalder (ikke relevant).

Eksisterende vilkår 3.2.4 om aftalearealer bortfalder (generelt krav).

Eksisterende vilkår 3.2.4 om renholdelse og spild bibeholdes.

4.3.2 Anden organisk gødning

Miljøteknisk redegørelse

Der anvendes halmasse, men ikke anden organisk gødning på bedriften, som f.eks. spildevandsslam, kartoffelrugtsaft eller lignende.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der er stillet vilkår om, at der ikke må anvendes spildevandsslam eller anden organisk gødning på bedriften, før ændringen er vurderet af kommunen. Årsagen er bl.a. at spildevandsslam indeholder meget store mængder af fosfor, som ikke indgår i de tilgrundliggende beregninger.

Anvendelse af anden organisk gødning skal indgå i gødningsregnskabet og erstatte en tilsvarende mængde N og P i husdyrgødningen, i henhold til reglerne i slambekendtgørelsen nr. 1650 af 13.12.2006.

4.4 Forurening og gener fra husdyrholdet

4.4.1 Ammoniak og natur

Miljøteknisk redegørelse

Anlæg

Ammoniakemissionen fra husdyrbruget stammer hovedsageligt fra stalde og husdyrgødningslagre. Den samlede ammoniakemission fra anlægget på Landevejen 231 er beregnet til 6596 kg N/år.

Kapitel 5 godkendelsen indeholder ikke vilkår, som skal medtages i beregningerne, og der foreligger ikke nogen tidligere VVM-screening, som kunne medføre forudsætninger, der skal medtages. Beregningen af ammoniakemissionen er følgende:

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? **Ja**
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet: **-63,00** kg N/år.

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: **0,00** kg N/år.

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: **5893,60** kg N/år.

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (etableringer, udvidelser, ændringer): **0,00** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning: **702,27** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning: **0,00** kg N/år.

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: **6595,87** kg N/år.

Meremission fra anlæg: **0,00** kg N/år.

Højeste merdeposition i naturområdet: 0,00

§ 7 naturtyper: Der er foretaget en beregning af depositionen fra staldanlægget på det nærmeste § 7 område, som ligger 2,6 km fra anlægget og er et overdrevsområde ved Hinge. Totaldepositionen i punktet er 0,101 kg N/ha.

Fra de to gyllebeholdere på Ølstvej er der 340 m til § 7 området.

Natura 2000: Nærmeste Natura 2000 område er Bjerre Skov og Haslund Skov (H229), der ligger 6,5 km nordvest for anlægget Landevejen 231.

§ 3 beskyttet natur: Indenfor 1000 meter fra anlægget Landevejen 231, ligger langs med Alstrupmølle bæk flere beskyttede moser og enge i retning 300 meter mod nordvest og 300 meter mod sydøst. Indenfor 1000 meter fra gyllebeholderne Ølstvej 1 ligger beskyttet eng og moseområde langs med Alling Å i retning 700 meter mod syd.

Naturarealerne er B-målsatte jf. landsplandirektiv (Regionplan 2005).

Kommunens bemærkninger og vurdering

Anlæg

Natura 2000: Nærmeste Natura 2000 område er Bjerre Skov og Haslund Skov (H229). Da der ikke foretages ændringer i driften, skal påvirkningen på arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget for internationale beskyttelsesområder ikke inddrages i vurderingen i henhold til habitatbekendtgørelsen. Der er ikke tale om ny tilladelse, men om en vurdering af, om de eksisterende vilkår er tilstrækkelige.

§ 7 naturtyper: *Gyllebeholdere: Ølstvej 1*

Der er forekomst af flere sammenhængende overdrev omfattet af husdyrlovens § 7-arealer.

Overdrev beliggende ca. 350 m SØ fra gyllebeholderne:

A-målsat overdrev Overdrev I576-01-ov er senest besøgt af Århus Amt i juli 2004.

Overdrevet blev beskrevet: Størstedelen af lokaliteten består af overdrev på vandlidende skrænter med plastisk ler og er domineret af højt voksende græs, alm. hundegræs m.fl. De nedre dele og slugter har karakter af eng. Den østlige ende af lokaliteten indeholder imidlertid et særdeles artsrigt overdrev på en relativt stejl skrænt. Vegetationen indeholder både arter typisk for overdrev på kalk og sur-neutral bund, bl.a. karakterarter som djævelsbid, kratfladbælg, græsbladet fladstjerne, enghavre, hjertegræs, alm. kamgræs, hulkravet kodriver, alm. mælkeurt, knold-ranunkel, lyng-snerre, blågrøn star, vår-star, pille-star, tandbælg, lav tidsel, tormentil, hundeviold, farve-visse, alm. knopurt, rundbælg m.fl. I den centrale del af lokaliteten var der ligeledes en skrænt med karakteristisk overdrevsvegetation.

For overdrev på sur-neutral bund er tålegrænsen af UN/ECE fastsat til 10-20 kg N/ha/år, og for overdrev på kalk er den fastsat til 15-25 kg N/ha/år. Med en så artsrig flora vurderes tålegrænsen at ligge i den lave ende af disse intervaller, dvs. fra 10-15 kg N/ha/år.

Der er ikke tvivl om at tålegrænsen allerede er overskredet i væsentlig grad, og belastningen bør ikke øges yderligere.

Overdrev beliggende ca. 1030 m SV for gyllebeholderne:

A-målsatte overdrev sydvest for ejendommen er senest besøgt af Århus Amt i juli 2004.

Overdrevet blev beskrevet: Overdrev I576-03-ov består af to dele: Skrænten i den sydlige del og mere fladt terræn i den nordlige del. Skrænten er i dag ugræsset og på langt størsteparten domineret af højt voksende græsser eller tilgroet i krat. Kun pletvist findes egentlig overdrevsvegetation, men her er der til gengæld forekomst af mange karakteristiske overdrevsarter: vild hør, lav tidsel, krat-fladbælg, hundeviold, tormentil, græsbladet fladstjerne, alm. kamgræs, blågrøn star, lyng-snerre, alm. mælkeurt, kommen, kantet perikon, mark-frytle, håret høgeurt, spidskapslet star, alm. pimpinelle, fåre-svingel m.fl., således at den samlede botaniske værdi er A. Området er imidlertid stærkt plejkrævende og A-værdien vil kun kunne opretholdes såfremt der kommer afgræsning på arealet. Den nordøstlige del anvendes til høslet og gødskes regelmæssigt i flg. ejeren. Her er vegetationen domineret af alm. hvene og mose-bunke, fløjlsgræs og alm. hundegræs med få overdrevsarter som græsbladet fladstjerne m.fl. Den nordvestlige del er ugræsset og domineret af høje græsser.

Tålegrænsen for skrænten må som for I576-01-ov fastsættes til 10-15 kg

To overdrev beliggende i Randers Kommune henholdsvis 1150 m mod nordvest og 1600 m mod nordøst for Ølstvej 1

Gennemsnits-depositionen af kvælstof-komponenter i Favrskov Kommune er 13 kgN/ha/år, i 2007. De seneste depositionsregninger kan ses på hjemmesiden:

<http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/>

Da den samlede emission fra anlægget er uændret, er der ikke et generelt ammoniakkrav at overholde, og der stilles ikke specielle krav til beskyttelse af § 7 områderne.

Der gøres opmærksom på, at det ikke kan udelukkes, at en miljøvurdering af en evt. fremtidig ændrings- eller udvidelsessag vil resultere i skærpede krav.

§ 3 beskyttet natur:

Områder, omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 er beskyttet ved et generelt forbud mod tilstandsændringer. Kommunen kan dog i helt særlige tilfælde dispensere fra dette forbud. Det er naturtilstanden på arealet, der afgør, om der er tale om et beskyttet naturområde. Det er altid lodsejerens ansvar, at der ikke sker indgreb i beskyttede naturområder.

Kommunen har desuden vurderet, at der ikke indenfor de 1000 meter fra anlægget Landevejen 231 og gyllebeholderne Ølstvej 1, bliver yderligere påvirkning af § 3 beskyttet natur, som kræver sagsbehandling efter Naturbeskyttelsesloven.

Miljøteknisk redegørelse

Udspretningsarealer

Natura 2000: Nærmeste Natura 2000 område er Bjerre Skov og Haslund Skov (H229), der ligger 3,1 km nordvest for nærmeste udspretningsareal.

§ 7 naturtyper: Areal 12-1 og 12-2 grænser op til overdrev omfattet af husdyrbekendtgørelsens § 7.

Derudover ligger arealerne nord for Erslev og vest for Nr. Galten: 20-0, 20-1, 21-0, 22-0, 12-33, 12-3, 12-0, 16-1, 16-3, 16-4, 16-5 og 15-5 helt eller delvis indenfor 300–1000 meter fra § 7-overdrev.

§ 7-overdrevet er beskrevet under: *Anlæg (Overdrev beliggende ca. 350 m SØ fra gyllebeholderne Ølstvej 1).*

§ 3 beskyttet natur: øst for udspretningsareal 22-0 er et ugræsset overdrev. Overdrevet er senest besigtiget i august 2005 og beskrives da som under tilgroning med lav botanisk artsrigdom. Arealet er B-målsat jf. landsplandirektiv (Regionplan 2005).

Nord for udspretningsareal 30-0 er en beskyttet mose. Mosen er besigtiget august 2005, og beskrives som grøftet og under tilgroning. Arealet er B-målsat jf. landsplandirektiv (Regionplan 2005).

Kommunens bemærkninger og vurdering

Udspretningsarealer

§ 7 naturtyper: Der gøres opmærksom på kravet i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 stk. 3, hvorefter udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker på de ovennævnte marker (se Bilag 3) ikke må ske ved slangeudlægning, men skal foregå ved nedfældning. Fra 1.1.2011 gælder kravet om nedfældning for al udbringning af husdyrgødning.

§ 3 beskyttet natur: Der er foretaget en gennemgang af arealer med § 3 beskyttede arealer beliggende i forbindelse med udspretningsarealer. Kommunens § 3 registrering er opgraderet i forbindelse med sagen i Miljøportalens arealinfo.

Der er følgende kommentarer til § 3 beskyttede arealer i tilknytning til udspretningsarealerne:

Overdrev (I586-01-ov) øst for udspretningsareal 22-0: udspretningsareal 22-0 er beliggende i bufferzone til nærliggende § 7 overdrev og udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker er omfattet af nedfældning. Favrskov Kommune vurderer, at dette er tilstrækkeligt til beskyttelse af overdrevet.

Mose (I566-02-mo) nord for udspretningsareal 30-0: Mosen er besigtiget i august 2004 og vurderes ikke at være næringsfølsom.

Kommunen har desuden vurderet, at der ikke bliver yderligere påvirkning af § 3 – områder, som kræver sagsbehandling efter Naturbeskyttelsesloven. Det vurderes samlet, at revurderingen ikke omfatter udbringningsarealer, der er registrerede som beskyttede naturtyper, eller hvor udbringning af husdyrgødning kan medføre en tilstandsændring af beskyttede naturarealer.

4.4.2 Lugt

Miljøteknisk redegørelse

Lugt fra svinebruget vil hovedsageligt stamme fra staldene og kun i mindre grad fra opbevaring, transport og udspredning af husdyrgødning. Forhold som kan have betydning for lugtemissionen kan være arten, antallet og størrelsen af dyr, staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

I IT-ansøgningsystemet vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldanlæggene til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler.

Lugtberetningerne udført i ansøgningsystemet ses i tabellen nedenfor. Genekriterierne er overholdt, og der er ingen beboelser indenfor 1,2 gange geneafstanden.

Ved lugtberegningen måles afstandene fra midten af de forskellige stalde. I skemaet er ejendommens faktiske afstand målt fra ét tænkt midterpunkt.

Områdetype	Lovens minimum afstand = geneafstanden, meter	Ejendommens faktiske afstand, meter	Genekriterie overholdt ?
Byzone / sommerhusområde	759	1700	ja
Samlet bebyggelse / lokalplanlagt boligområde	577	2200	Ja
Enkelt bolig uden landbrugspligt	148	270	ja

Den nærmeste byzone er lokalplan 20.1 i det nordlige Hadbjerg, som er udlagt til landsbyområde med blandet bolig og erhverv.

Den nærmeste samlede bebyggelse er Nørre Galten.

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Kærsmindvej 16.

På kortet ses placeringen af nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt, nærmeste ejendom med landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone.

Figur 2. Naboer i forhold til lugt.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Som hovedregel skal lugtgeneafstanden overholdes for udvidelser og ændringer af dyrehold, og derved ikke for revurderinger. Lugtgeneafstanden kan dog bruges til at angive en rettesnor for eventuel forekomst af lugtgener i forbindelse med revurderinger i de tilfælde, hvor geneafstanden ikke overholdes.

Da forskellen mellem geneafstand og faktisk afstand for denne ejendom er så stor, vil en øgning af geneafstanden pga. eventuel kumulation eller vindretning på op til de maksimale 20 % ikke betyde nogen ændring i konklusionen: Det vurderes, at ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende.

Der stilles generelle vilkår til forebyggelse af lugtproblemer og til transporter af gylle.

Eksisterende vilkår 3.2.6 om støv- og lugtgener, og om at der skal etableres flydelag på gyllebeholderne umiddelbart efter omrøring bibeholdes.

4.4.3 Fluer og skadedyr

Kommunens bemærkninger og vurdering

Fluer i stor mængde kan give anledning til gener hos naboer, selvom disse ligger langt væk. Gyllekanaler er gode udklækningssteder for fluerne, så en særskilt bekæmpelse vil ofte være nødvendig.

Der stilles vilkår om at foretage fluebekæmpelse efter retningslinierne fra statens Skadedyrlaboratorium. Retningslinierne angiver en række afprøvede metoder og opdateres løbende, se evt. hjemmesiden www.dpil.dk: "Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr".

Det eksisterende vilkår 3.2.9 om fluebekæmpelse bibeholdes.

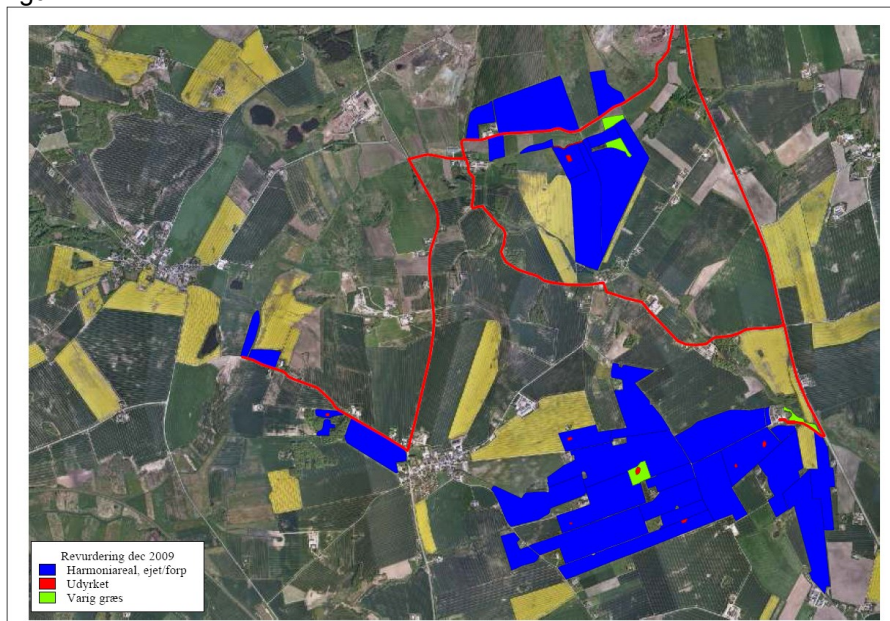
4.4.4 Transport

Miljøteknisk redegørelse

Transporter med husdyrgødning er sæsonbetonet i forbindelse med markarbejde. Øvrige transporter såsom foder, levering af smågrise og slagtesvin, dyrlæge, handelsgødning og sprøjtemidler er mere jævnt fordelt over året.

I forbindelse med revurderingen ændres dyreholdet mv. ikke. Antallet af transporter øges derfor ikke. Moderne gylleudbringningsudstyr kan rumme en væsentligt større mængde gylle, hvorfor transport af gylle tværtimod må være faldende.

Transporten af gylle bliver udført, så den ikke foregår gennem byer eller landsbyer, såsom Nr. Galten, se figur 4.

Figur 3. Transport af husdyrgødning.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Transport af gylle (og af dybstrøelse) foregår ikke gennem landsbyer, og vurderes ikke at give anledning til væsentlige gener, som er anderledes end forventet fra landbrugsdrift.

Der stilles vilkår om, at transport hovedsageligt skal foregå i dagtimerne. Vilkåret stilles, da det drejer sig om ind- og udkørsel fra selve ejendommen.

4.4.5 Støj fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

Støjkloderne på ejendommen vil hovedsageligt være ventilationen i staldbygningerne, kompressoren ved foderanlægget og korntørringsanlægget i maskinhuset.

Støjniveauet er fra fabrikens side angivet til 70 dB(A) i 1 m afstand fra ventilatorerne faldende til 46 d(B)A i 16 m afstand.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at svinebruget skal overholde støjgrænserne for "Type 3. Blandet bolig og erhverv" i støjvejledningen nr. 5 / 1984. Disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugs -virksomheder i det åbne land.

Støjgrænserne forventes overholdt, fordi afstanden til nabobeboelse er stor (ca. 500 m). Kommunen har ikke modtaget klager over støj fra naboer.

Der stilles vilkår om, at kommunen i forbindelse med klage kan forlange foretaget støjmåling.

Eksisterende vilkår 3.2.5 om støjgrænser og støjmåling bibeholdes.

4.4.6 Støv fra anlæg og maskiner

Miljøteknisk redegørelse

I forbindelse med håndtering af halm og foder og ved transport kan der opstå støv. Forhold, som kan medvirke til støv, er af begrænset karakter og varighed.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der vil udover transporterne forekomme udsendelse af støv fra staldventilationen og fra foderhåndtering. Det vurderes dog, at det ikke vil give anledning til væsentlige gener for naboerne, da der ikke er nabobeboelser tæt på staldene.

Eksisterende vilkår 3.2.6 om måling af støv bortfalder, da der ikke forefindes standarder for acceptabelt støvniveau til at sammenligne en måling med.

4.4.7 Lys

Kommunens bemærkninger og vurdering

Det vurderes, at der ikke vil være væsentlige gener forbundet med belysning på ejendommen. Dog fastsættes vilkår om, at lyset skal være slukket om natten.

4.5 Påvirkning fra arealerne

4.5.1 Udbringningsarealerne

Miljøstyrelsens har meddelt (november 2009), at ved revurdering skal ejendommens nuværende arealer anses som den arealdrift, der er den godkendte. I forhold til ved kapitel 5 godkendelsens start, dyrkes nu et større areal, der er indgået andre forpagtningsaftaler, og en del af husdyrgødningen fra Ølstvej 1 afsættes ud af bedriften.

Det samlede ejede og forpagtede areal ca. 337,8 ha, hvoraf der er 331,09 ha harmoniareal.

De resterende arealer er:

- ❖ Ca. 1 ha vandhuller, remiser og udyrket areal
- ❖ Ca. 5,6 ha græs

Oversigt over forpagtninger:

Navn og adresse på bortforpagter	Mark nr
Hadsten Menighedsråd	16-0, 16-1, 16-3, 16-4 og 16-5
LECA værket	22-0
Olav Katholm, Trustrupvej 28, 8940 Randers SV	50-0
Jan Rasmussen, Galten Hedevej 15, 8370 Hadsten	30-0, 32-0 og del af 31-0 og 34-0

Nedenstående tabel viser hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

	I alt, ha	Nitratkl asse 0	Nitratkl asse 1	Nitratkl asse 2	Nitratkl asse 3	NFI	Fosfork lasse 0	Fosfork lasse 1	Fosfork lasse 2	Fosfork lasse 3
Antal ha	331,09	331,09	0 ha	0 ha	0 ha	71,87	223,69	22,17	14,36	70,87

Kapitel 5 godkendelsen indeholder ikke vilkår, som skal medtages i beregningerne.

Udbringingsarealerne for husdyrgødning ses på Bilag 2.

Den samlede udbragte mængde N og DE er større end det, der fremgår af det seneste offentliggjorte gødningsregnskab for bedriften i perioden 2006-2007, da der indgår et større areal i driften. Forpagtninger af arealer samt ændringer i andelen af husdyrgødning fra de to ejendomme, der udbringes indenfor bedriften, forudsættes foretaget i henhold til gældende lovgivning.

Ejendommens referencesædskifte er fastlagt til et S2, og bedriften anvender standardsædskiftet S2.

Til bedriftens totale udbragte mængde husdyrgødning fra 406,48 DE skal der anvendes et harmoniareal på mindst 290 ha. Husdyrgødningen udbringes på et større areal, og husdyrtrykket bliver derfor nedsat til 1,23 DE/ha.

Plantedirektoratet er tilsynsmyndighed på harmoniforhold, og Jordbrugskommissionen fører kontrol med reglerne om arealkrav.

Da der ikke foretages ændringer i driften, skal Natura 2000 områder ikke inddrages i vurderingen i henhold til habitatbekendtgørelsen. Der er ikke tale om en ny tilladelse, men om en vurdering af, om eksisterende vilkår er tilstrækkelige. De følgende afsnit drejer sig derfor kun om, hvorvidt det fastlagte beskyttelsesniveau i husdyrloven bliver overholdt.

4.5.2 Kvælstof til overfladevand

Miljøteknisk redegørelse

Alle udbringingsarealerne ligger i nitratklasse 0.

Nitratberegning ("Overfladevand")

DE reduktionsprocent: **100%**.

Beregning af det maksimale dyretryk DE_{max} og det reelle dyretryk DE_{reel} for ansøgt drift:

DE_{max} : **1,4** DE/ha.

DE_{reel} : **1,23** DE/ha.

Beregning af udvaskning af N via Farm-N (kg N/ha DE_{max} uden virkemidler og kg N/ha DE_{reel} med virkemidler):

KgN/ha DE_{max} : **39,5** kgN/ha.

KgN/ha DE_{reel} : **38,8** kgN/ha.

Den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra rodzonen er beregnet til 38,8 kg N/ha/år.

Udspretningsarealerne udgør 331 ha. Den totale kvælstofudvaskning bliver på 12.843kg N/år.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ved beliggenheden i N-klasse 0 er den generelle vurdering i husdyrgodkendelsesloven, at overholdelse af harmonireglerne er tilstrækkeligt til at beskytte overfladevand mod nitratudvaskning. Den tilladte kvælstofudvaskning er på 39,5 kg N/ha og det tilladte dyretryk på 1,4 DE/ha.

Med et dyretryk på 1,23 DE/ha og en udvaskning på 38,8 kg N/ha/år bliver kravet til beskyttelse af overfladevand overholdt.

Da beregningerne i IT-systemet er foretaget på baggrund af den udbragte mængde husdyrgødning, som hidrører fra det maksimalt tilladte dyrehold, stilles der vilkår om maksimal udbragt mængde N.

Der stilles ikke vilkår om anvendelse af et bestemt sædskifte, da alle marker i ansøgningen dyrkes med referencesædskiftet.

4.5.3 Fosfor til overfladevand

Miljøteknisk redegørelse

71 ha af udbringningsarealerne ligger i fosforklasse 3.

Der er indsendt nye P-tal fra 2007 for de fleste af markerne. De resterende marker, som ligger i potentiel P-klasse 1+3, er alle placeret, som om de har P-tal over 6 dvs. i P-klasse 3.

Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	223,69 Ha	0,6 kg P/ha/år	4,5 kg P/ha/år
Pt 4,0 – 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	22,17 Ha	0,6 kg P/ha/år	4,5 kg P/ha/år

Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	14,36 Ha	0,6 kg P/ha/år	0,6 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	70,87 Ha	0,6 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-904,6 kgP**.

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **3,4 kg P/ha/år**.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **27,5 kg P/ha/år**.

P-fracførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **26,9 kg P/ha/år**.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **0,6 kg P/ha/år**.

Med 331 ha udbringningsjord giver det et samlet fosforoverskud på 198 kg P/år.

Kommunens bemærkninger og vurdering

En mindre del af arealerne er beliggende i fosforklasse 3, så der stilles krav til maksimalt fosforoverskud på bedriften. Kravet til fosforklasse 3 er fosforbalance i den tilladte drift, hvilket ikke er afhængigt af en sammenligning mellem tidligere og nuværende drift.

Husdyrlovens beregningssystem kommer frem til, at kravet som et gennemsnit på alle bedriftens arealer er maksimalt 3,4 kg P/ha/år. Da beregningen bygger på nye fosfortal og resterende arealer placeret i P-klasse 3, stilles der vilkår svarende til det maksimum, som beregningen viser. Fosforoverskudet på bedriften er 0,6 kg P/ha/år, og kravet overholdes.

4.5.4 Påvirkning af søer og vandløb

Miljøteknisk redegørelse

Udspretningsarealernes hældning ned mod vandløbene er < 6⁰, indenfor en afstand af 20 m fra vandløbs øverste kant.

Udspretningsareal 20-1 og 12-1 er lavbundsarealer uden risiko for okkerudledning. Arealerne grænser op til Alling Å, på strækningen er B1-målsat.

16-1 og 16-3 er lavbundsarealer uden risiko for okkerudledning. Arealerne grænser op til Lilleå der på strækningen er B1-målsat.

12-0, 5-0 og 5-3 grænser op til Alstrupmølle bæk der på strækningen er B1-målsat.

Der ligger flere vandhuller i forbindelse med udspretningsarealerne.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Der gøres opmærksom på de generelle bræmmeregler i Vandløbsloven nr. 1043 af 20.10.2008 § 69 stk. 1: "Dyrkning, jordbearbejdning, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 meter ned til naturlige eller højt målsatte vandløb."

Reglerne gælder for flere af bedriftens udspretningsarealer, der ligger ned til vandløb.

Det vurderes ikke at være nødvendigt med særlige vilkår i form af bræmmer for beskyttelse af vandløb mod overfladeafstrømning af flydende husdyrgødning, så længe udbringningen foretages i overensstemmelse med gældende lovgivning, og lovkravet om 2 meter bræmme overholdes.

Der indgår ingen vandhuller i udspretningsarealerne. Favrskov Kommune vurderer, at ingen af vandhullerne er næringsfølsomme, og overholdelse af de lovbestemte bræmmer på 2 meter er tilstrækkelig beskyttelse.

4.5.5 Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Kommunens miljøtekniske redegørelse, bemærkninger og vurdering

Bilag IV-arter må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten, bestanden eller deres yngle- og rasteplasser, i henhold til § 29 a i naturbeskyttelsesloven.

Kommunen har gennemgået eksisterende viden og har ikke kendskab til forekomster af bilag IV-arter indenfor 2000 meter af ejendommen.

Favrskov Kommune vurderer, at der ikke er beskyttelseskrævende arter, som vil blive påvirket af driften.

4.5.6 Grundvand

Miljøteknisk redegørelse

Ca. 238 ha ligger i område med særlige drikkevandsinteresser (OSD), ca. 41 ha ligger i område med drikkevandsinteresser (OD) og ca. 52 ha ligger i område med begrænsede drikkevandsinteresser (OBD).

72 ha ligger i et område, der er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) af hensyn til drikkevandsinteresserne. Nitratudvaskningen fra arealerne i NFI er beregnet til 55 og 63 mg nitrat pr. liter, ved anvendelse af S2 sædskifte.

Ingen marker ligger i nærpland til almene vandværker.

Nitratberegning ("Grundvand")

Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via Farm-N.

Ansøgt

- 3-0: 63 mg nitrat pr. liter.
- 5-0: 55 mg nitrat pr. liter.
- 8-0: 63 mg nitrat pr. liter.
- 8-1: 63 mg nitrat pr. liter.
- 10-0: 63 mg nitrat pr. liter.
- 11-0: 55 mg nitrat pr. liter.
- 15-0: 63 mg nitrat pr. liter.
- 30-0: 63 mg nitrat pr. liter.
- 31-0: 63 mg nitrat pr. liter.
- 32-0: 63 mg nitrat pr. liter.
- 33-0: 63 mg nitrat pr. liter.
- 36-0: 55 mg nitrat pr. liter.
- 36-1: 55 mg nitrat pr. liter.
- 50-0: 63 mg nitrat pr. liter.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Indenfor OBD-områder skal der ikke tages særlige hensyn til grundvandsbeskyttelsen.

Indenfor OD-områder skal der tages hensyn til eksisterende borer til almene vandværker. Særligt, hvor de er placeret i nitratfølsomt indvindingsområde. Der er ingen nærliggende borer til almene vandværker ved de to marker, som ligger i OD-området.

Indenfor OSD-områder skal der i særlig grad tages hensyn til beskyttelsen af grundvandet, idet det er fra disse områder, at fremtidens drikkevandsforsyning skal sikres. Her beskrives der i særlige indsatsplaner, hvordan det skal ske.

Der er endnu ikke udarbejdet indsatsplan for det område, hvor udbringningsarealerne ligger. En kommende vedtaget Indsatsplan til drikkevandsbeskyttelse og Vandplan/Vandhandleplan i området vil kunne sætte mål og retningslinjer, som skal iagttages ved fornyet miljøgodkendelse.

Det generelle krav til kvælstofudvaskningen i NFI-områderne er, at udvaskningen ikke må øges i forbindelse med en udvidelse af dyreholdet. Da der ikke sker nogen udvidelse af dyreholdet, stilles der derfor ikke krav.

4.6 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Miljøteknisk redegørelse samt Kommunens bemærkninger og vurdering

I henhold til husdyrlovens §§ 19 og 23 skal Favrskov Kommune vurdere, om ejer har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. I vurderingen indgår Miljøstyrelsens BAT-blade, vejledningen fra Skov- og Naturstyrelsen "Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug", bilag 3 (teknologilisten), kravene i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ (BREF-dokument), samt Miljøklagenævnets afgørelser.

Ejers redegørelse og kommunens vurderinger er anført for hvert enkelt emne nedenfor.

4.6.1 Management

BAT for svin ifølge BREF-dokumentet er:

- Uddannelse af medarbejdere
- Journal over forbruget af vand, energi, foder samt spredning af gødning på markerne
- Nødfremgangsmåde til at håndtere uheld
- Reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre driften og renholdelse af bygninger og udstyr
- Planlægning af logistik såsom levering af materiale og fjernelse af produkter og spild
- Planlægge korrekt gødsning af markerne.

Ejers redegørelse:

- Ansøger er omfattet af "Danish Produkt Standard" i forhold til leverandør. Derudover søges den daglige drift tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

- Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes i henhold til APV.
- Gældende krav til dyrevelfærd er opfyldt.
- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse, og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket vilkår, der er stillet til driften i den forbindelse.
- Medarbejderne holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.
- Der er løbende sparring med faglige konsulenter, hvor driften af husdyrbruget og markbruget gennemgås og diskuteres.
- Der foretages daglige tjek og løbende vedligeholdelse af anlægget.
- Ventilations- og strømsvigtssalarmer afprøves minimum en gang årligt.
- Rengøring i og omkring bygninger og siloer foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcspild eller punktfurening.
- Døde dyr afhentes hurtigst muligt.
- Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.
- Der udarbejdes foderplaner og foderkontrol på bedriften, så der løbende kan optimeres på foderforbruget og dermed forbruget af næringsstoffer.
- Markdriften tilrettelægges således, den giver anledning til mindst mulig udvaskning af næringsstoffer og overfladisk afstrømning undgås.
- Der føres journal over udbringning af handelsgødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons udbringning.
- Der udarbejdes gødningsregnskab, hvor forbruget af husdyrgødning og handelsgødning dokumenteres.
- Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Favrskov Kommune vurderer, at ejers tiltag lever op til det BAT-niveau, som herved lægges for denne ejendom.

4.6.2 Stalde

BAT for svin ifølge BREF-dokumentet, Miljøstyrelsens BAT-blade (dec.2009) og teknologilisten (2006)

- Søer, løbe-drægtighed: Fuldt eller delvist spaltegulv med vacuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, delvist spaltegulv, gyllekøling i kanalbunden
- Søer, farestalde: Fuldspaltede jern- eller plastikgulve med udskylning, delvist spaltegulv
- Smågrise: Toklimastald med delvist spaltegulv, gyllekøling
- Slagtesvin: Delvist spaltegulv med 25 % fast gulv eller mere, delvist spaltegulv med reduceret gødningskanal eller med hældende fast gulv foran stien, gyllekøling
- Massivt betongulv med dybstrøelse kan ikke udelukkes som værende BAT
- Luftvasker med syre
- Biologisk luftvasker
- Gylleforsuring
- Samlet ventilationsafkast og øget afkasthøjde

Ejers redegørelse:

Der er BAT-gulve i den store farestald og i løbe-drægtighedsstalden, hvorimod der er fuldspaltgulve i den lille farestald og i slagtesvinestalden.

- Fuldspaltegulv er ikke tilladt fra 2015 i slagtesvinestalden. På dette tidspunkt vil spalterne blive udskiftet med "miljøspalter" hvorved gulvet bliver drænet gulv med 33% spalter med lille åbning og 67% spalter med stor åbning. Udskiftningen forventes ikke at medføre krav om miljøgodkendelse, i henhold til Miljøstyrelsens FAQ 13 og 25 om bagatelsager.
- Håndteringen af gylle er med træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsluses gylle i ca 1 timer pr uge.
- Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.
- Gyllekanalerne er firkantede og ca 40 cm dybe.
- Staldene er indrettet således at der ikke forekommer luftbevægelser på gylleoverfladen. Derud-over anvendes overbrusning af gødearealet, så det renholdes og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres. Overbrusning benyttes efter gældende regler.

Fravalg af BAT teknologier:

Køling af kanalbundene er ikke muligt at etablere i det eksisterende staldsystem, da det ville kræve at alle kanalbunde skal bankes op og støbes på ny, hvilket er uproportionalt.

Gylleforsuring vurderes ikke muligt at etablere i de eksisterende stalde, da det er sammenbyggede stalde, hvorved omforandringer af gyllerør er yderst vanskeligt og vil kræve at kanalbunde skal bankes op, gyllerør udskiftet og kanalerne støbes på ny. Gylleforsuringen er derfor uproportional.

Luftvasker med syre / biologisk luftrensning vurderes ikke muligt at etablere i de eksisterende stalde, da det vil kræve en ombygning af ventilationssystemet, hvilket er uproportionalt.

Delvis spaltegulv 50-75% ved slagtesvinene giver problemer med svineri i stierne, hvilket medfører dårligere hygiejne og dermed en lavere sundhed og tilvækst i produktionen. Samtidig er der risiko for højere ammoniak- og lugtemissioner, hvis der svines i stierne.

Staldene er i dag med fuldspaltegulv, og det er uproportionalt at støbe de eksisterende gyllekanaler op for etablering af fastgulv.

Favrskov Kommune vurderer, at BAT har udviklet sig siden godkendelsen blev givet i 1998. Niveauet for BAT-stalde er blevet fastlagt bl.a. i BAT-byggebladene, som udkom i 2004. Her er sket en udvikling indenfor målelige miljømæssige forbedringer af ammoniakemission. Det vurderes, at ammoniakemissionen fra BAT-stalde vil være et rimeligt BAT niveau for denne ejendom.

Favrskov Kommune vurderer, med baggrund i BAT-byggebladene for stalde, at BAT-niveauet for staldene i produktionen er:

- Løbe-drægtighedsstald: løsgående for drægtighedsafdelingen, delvise spalter for løbeafdelingen
- Farestald: delvise spalter
- Slagtesvin: delvist spaltegulv med 25 % fast gulv eller mere.

Det vurderes, at den store farestald og løbe-drægtighedsstalden er af BAT-type, mens den lille farestald og slagtesvinestalden ikke opfylder kravet til BAT. Den planlagte ændring af gulvet i slagtesvinestalden til drænet gulv med spalter vurderes ikke at være BAT.

Der stilles derfor vilkår om, at kravet skal opfyldes, dog kan kravet i stedet opfyldes med andre virkemidler (herunder fx nedsat mængde råprotein i foder), som giver en tilsvarende samlet ammoniakemission fra ejendommen.

Da ejer ikke har planer om at udskifte gulve lige nu, anser Favrskov Kommune det for proportionalt at kræve, at niveauet opnås i løbet af 5 år. Der skal indsendes en handleplan til kommunen for, hvornår niveauet forventes opfyldt og med hvilke virkemidler. Handleplanen skal indsendes om senest 2 år.

4.6.3 Foder

BAT for svin ifølge BREF-dokumentet er:

Fasefodring, tilsætning aminosyrer, og tilsætning af enzymer som fytase til forbedring af foderudnyttelsen i foderet.

Desuden angiver BREF-dokumentet disse vejledende niveauer for BAT i fodringen af svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder)	Samlet indhold af fosfor (% i foder)	Bemærkning
Fravænnede grise	< 10 kg	19 - 21	0,75 – 0,85	1) Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyre
Smågrise	< 25 kg	17,5 -19,5	0,6 – 0,7	
Slagtesvin	25 - 50 kg	15 -17	0,45 – 0,55	
	50 -110 kg	14 -15	0,38 – 0,49	2) Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af f.eks. højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase
Søer	drægtighed	13 -15	0,43 – 0,51	
	diegivende	16 -17	0,57 – 0,65	

Ejers redegørelse:

- Foder, tilvækst og dyr ind/dyr ud af ejendommen styres dagligt ved hjælp af produktionsstyringsprogram. Således bruges kun den mængde foder og de mineraler, dyrene har behov for, og der sker ikke overforsyning med foder, som vil ende i gyllen som uudnyttede næringsstoffer.
- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent.
- Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i fæces reduceres, og dermed vil der være mindre kvælstof, der kan fordampe. Reduktion af protein i foderet sker dels gennem avlsarbejde og dels ved at tilsætte syntetiske aminosyrer i foderet.
- Gennem forskning og forsøg er kendskabet til fosfor øget – dels fosforkildernes fordøjelighed og grisenes behov. Et tiltag er tilsætning af enzymet fytase, som er et enzym der findes i byg og hvede og som normalt åbner for det "naturlige" fosfor i foderet. På ejendommen benyttes fytase i foderet.

Favrskov Kommune vurderer, med baggrund i ny viden fra Miljøstyrelsens BAT-arbejdsgruppe vedr. kommende standardvilkår, at BAT-niveauet for fodring af søer er:

- 133 g råprotein /FE
- 4,6 g fosfor /FE
- 1484 FE/årsso

Der foreligger ikke oplysninger om foderets indhold af råprotein og fosfor. Favrskov Kommune vurderer i stedet, at bedriftens fosforoverskud er meget lavt, idet der kun tilføres markerne netto 0,6 kg fosfor pr. ha/år, og at bedriften opfylder et BAT-niveau om lav udledning bl.a. ved anvendelse af fytase i foderet. Det vurderes, at vilkåret om maksimal udbringning af fosfor på markerne kan fastholde et lavt fosforoverskud, og at bedriften opfylder kommunens krav til BAT.

Foderets indhold af råprotein har bl.a. betydning for ammoniakemissionen og er en del af BAT-kravet for ammoniak, se under 4.6.2. Stalde.

4.6.4 Forbrug af vand og energi

BAT for svin ifølge BREF-dokumentet er:

- Reduktion af vandforbruget ved at anvende højtryksrensere til rengøring af staldene
- Registrering af vandforbrug
- Regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget
- Vandnipler i trug og bidenipler
- Detektion og reparation af lækager
- Naturlig ventilation
- Optimering af ventilationssystemet
- Hyppige eftersyn og rengøring af luftkanaler
- Anvendelse af lav-energibelysning

Ejers redegørelse:

Energi:

- Der anvendes lavenergi lysstofrør i staldanlægget, hvor det er muligt. Varmelamperne er energibesparende og benyttes kun i en kort periode til pattegrisene.
- Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.
- Der er etableret temperaturstyret undertryksventilation, som kun kører med den styrke, der er nødvendig for at ventilere staldene.
- Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer at der ikke bruges unødigt energi pga modstand fra støv og skidt. Bygningerne er tætte, så ventilationsanlægget ikke kører unødigt pga falsk luftindtag.

Vand:

- Besparelser på drikkevand opnås, ved at en del af drikkeniplerne er placeret i fodertrugene.
- Vandforbruget ved rengøring af stalde minimeres ved at iblødsætte staldene og derefter vaske med højtryksrensere.
- For at minimere unødigt spild gennemgås drikkenipler og vandrør jævnligt for utætheder. Der vil være en visuel kontrol daglig og ved vask af staldene. Eventuelle lækager repareres så vidt muligt med det samme.
- Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Favrskov Kommune vurderer, at ejers tiltag lever op til det BAT-niveau, som herved lægges for denne ejendom, dog med mulighed for forbedring:

Landmanden anvender en række tiltag, som vil nedsætte forbruget af vand og elektricitet i forhold til en driftsform, hvor besparelser ikke indgår i planlægningen. Kommunen vurderer imidlertid, at der muligvis kunne være yderligere besparelsemuligheder, hvilket kan undersøges ved en energimæssig gennemgang af ejendommen, udført af en energikonsulent.

4.6.5 Opbevaring og behandling af husdyrgødning

BAT for opbevaring af husdyrgødning ifølge BREF-dokumentet, Miljøstyrelsens BAT-blade (dec.2009) og teknologilisten (2006) er:

- Stabil og tæt gyllebeholder, der efterses hvert år
- Omrøring kun lige før tømning
- Fast låg

- Flydelag
- Betonbund med opsamlingsbeholder for fast møg
- Placering af markstak langt fra naboer, vandløb og markdræn
- Mekanisk adskillelse af gyllen (gylleseparation)
- Anaerob behandling i et biogasanlæg
- Aerob behandling af den flydende del
- Forsuring af kvæggylle og svinegylle
- Overdækning af separationsprodukter
- Øget andel af direkte udkørsel af dybstrøelse

Nogle af BREF-tiltagene er indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ejers redegørelse:

- Gyllebeholderen er en stabil beholder, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Beholderens bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.
- Gyllebeholderne tømmes ca. en gang årligt for visuel inspektion og vedligeholdelse.
- Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for begyndende tegn på utætheder.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.
- Der er konstant flydelag på gyllen og efter omrøring og udbringning kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag. Der føres logbog over flydelaget, så det sikres, at det lever op til kravene.

Favrskov Kommune vurderer, at de gældende lovkrav er BAT-niveauet for denne ejendom, og at ejers tiltag lever op til BAT-niveauet.

4.6.6 Udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringning ifølge BREF-dokumentet og Miljøstyrelsens BAT-blade (dec.2009) er:

- Nedfældning og slangeudlægning med hurtig indarbejdelse i jorden.
- Forsuring af kvæggylle og svinegylle
- Ikke at tilføre gødning til marker, der er vandmættede, frosne, snedækkede, stejlt hældende eller støder lige op til vandløb.
- Afbalancere den udbragte gødning med afgrødernes forventede behov.
- Gødning spredes på et tidspunkt tæt på maksimal afgrødevækst.
- Gødning spredes på hverdage.
- Gødning spredes under hensyntagen til vindretning i forhold til nabobeboelser.

Nogle af BREF-tiltagene er indarbejdet i husdyrgødningsbekendtgørelsen: udbringning må ikke ske i weekender nærmere end 200 m fra byzone, udbr. af flydende husdyrgødning må kun ske ved slangeudlægning eller nedfældning, udbr. på sort jord eller græs skal ske ved nedfældning indenfor 1000 m fra § 7 områder, og flydende husdyrgødning må ikke udbringes på skrånende arealer indenfor 20 m fra vandløb.

Ejers redegørelse:

- Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så det sikres, at mængden af gødning er tilpasset afgrødernes forventede behov. I planen tages der hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

- Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt gylle. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle køres ud på veletablerede afgrøder eller pløjes ned umiddelbart efter udbringning på sort jord, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne, og der sikres hurtig optagelse i planterne.
- Der udbringes ikke gylle på vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til beskyttede vandløb. Gylleudbringning sker normalt kun i hverdagene.
- Gyllen udbringes primært med slæbeslanger.
- Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 pct. mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt, og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.
- Ved udkørsel af husdyrgødning tages der hensyn til naboer, således der kan tages hensyn til evt. større begivenheder som f.eks. konfirmation eller bryllup. Derudover tages der højde for vindretning i forhold til naboer, når der køres gylle ud.

Favrskov Kommune vurderer, at de gældende lovkrav er BAT-niveauet for denne ejendom, og at ejers tiltag lever op til BAT-niveauet.

4.6.7 Udledning af NH₃, N, P og lugt

Udledning af NH₃ er beskrevet under afsnittet 4.6.2 Stalde og 4.6.3. Foder.

Udledning af N til overfladevand og grundvand: BAT niveauet vurderes at være de lovbundne krav til håndtering af husdyrgødning og kravet om nedsat husdyrtryk i DE/ha.

Udledning af P til overfladevand er beskrevet under afsnit 4.6.3. Foder. Desuden vurderes kravet om nedsat husdyrtryk at være BAT. Der er ikke udviklet standardvilkår for udledning af fosfor fra sohold.

Lugt: BAT niveauet vurderes at være husdyrlovens beregnede geneafstande, som overholdes.

Samlet vurdering for BAT

Kravene til anvendelse af den bedste tilgængelige teknik er dels beskrevet i de ovennævnte 6 punkter og dels i revurderingens afsnit 4 Miljøteknisk redegørelse og vurdering af udledningerne af ammoniak, nitrat, fosfor, lugt og andre gener.

Med baggrund i niveauet for § 12 godkendelser, der er defineret ud fra BREF-dokumentet fra juli 2003, fra vejledningerne i forbindelse med husdyrgodkendelsesloven, fra oplysninger om kommende standardvilkår og fra Miljøklagenævnsafgørelser, vurderer Favrskov Kommune, at det er godtgjort, at driften af dette husdyrhold, under opfyldelse af de stillede vilkår og lovgivningen i øvrigt, forebygger og begrænser forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

4.7 Egenkontrol og dokumentation

Vilkår for kontrol og eftersyn af produktionsapparatet, samt kontrol med gene- og forureningsmæssige foranstaltninger og beredskabsplan er stillet under de enkelte punkter omhandlende de relevante dele af godkendelsen. Vilkårene for egenkontrollen skal primært sikre, at vilkårene kan kontrolleres, således at

tilsynsmyndigheden har adgang til oplysningerne, og ejer af anlægget løbende kan evaluere sine arbejdsgange med henblik på at undgå miljøuheld.

Vilkårene for egenkontrol uddyber således de allerede stillede vilkår i godkendelsen.

4.8 Ophør

Miljøteknisk redegørelse

Ved produktionsophør vil stalde, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende blive tømt og rengjort.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Favrskov Kommune stiller et vilkår for at undgå forureningsfare ved ophør. Det vurderes, at tiltagene er tilstrækkelige til at opfylde vilkåret.

4.9 Behandling af indkomne bemærkninger

Bemærkninger indkommet i høringsfasen:

Favrskov Kommune har i høringsperioden modtaget hørings svar fra Danmarks Naturfredningsforening, Favrskov og fra ansøger.

De fremsendte indsigelser har ikke givet anledning til at ændre i udkast til revurdering.

4.10 Lovgrundlag og vejledninger

- Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20. december 2006 med senere ændringer.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 294 af 31. marts 2009.
- Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen: Tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (dec. 2006) samt supplement (dec. 2007).
- FMK's lugtberegningsmodel 2002: Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde. Kaj Boye Frandsen, Foreningen af miljømedarbejdere i kommunerne.
- Naturbeskyttelsesloven nr. 933 af 24.9.2009.
- Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Støjvejledningen: Miljøstyrelsens vejledning om Ekstern støj fra virksomheder nr. 5/1984.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj fra virksomheder.

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder